

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 32.

V Ljubljani, v soboto 10. avgusta 1901.

Letnik VI.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrletno 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista.“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani. Stari trg štev. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Pred volitvami.

Ne vemo, čigava zasluga je, da so bile na Kranjskem takó zgodaj razpisane deželnozborske volitve, vemo pa, da se je s tem neki kliki hotelo napraviti uslugo. Somišljenike krščanskosocialne stranke je sicer pri vednem zagotavljanju objektivnosti ta usluga presenetila, ustrašili se pa volilne borbe ne bomo močje, ki čuvamo stare ideale in stari slovenski program, izražen tako krasno in potrjen na zadnjem katoliškem shodu.

Istina je, da postaja tudi nam sorodna katoliško-narodna stranka v blagem pomenu besede zelo svobodomiselná, da pripušča razprave in diskusije v dvomljivih stvareh in da ravno vsled tega zlasti ob volitvah glede uporabljenja sredstev in taktike ter glede izbiranja kandidatov utegnejo tu in tam nastati celo mej določenimi pristaši krščanskih nazorov kaka mala nespোরazumljenja, ali jednega veselja liberalci doživeti ne smejo, dasiravno bi si ga nadržali privoščili: Krščanski mož liberalci razdvojiti ne smejo! Vse krščanske struje se stekajo v točki krščanskih načel, vse našince druží jedna misel, da morajo ta načela zmagati v javnem življenju mej milim nam slovenskim narodom, ako noče narod zdrkniti v pogubo. Zato je zastoj vse napenjanje liberalcev, da bi nas razdvojili. V potrebnih stvareh smo jedini in držimo skupaj kot jeklo.

Prav zadnje dni si „Slovenski Narod“ prizadeva, da bi delal razloček mej bolj radikalnimi in mej bolj popustljivimi možmi katoliško-narodne oziroma krščanskosocialne stranke in že veselo tleska z rokami njegov poglavar, ker meni, da mu bo mogoče razdvojiti ne-le obrtnike, kmete in delavce, ampak tudi duhovščino. Upamo, da bodo pokazale volitve, kako silno se bo spekel doktor zgaga. K temu bode pripomogla zmaga najbolj radikalne struje v liberalni stranki, ki je s pomočjo najhujšega terorizma „narodni“ stranki pritisnila pečat framonstva in narod-

nega izdajstva. Proti elementom take struje, ki le še s sredstvi najgrše korupcije, fanatizma in terorizma uklenjene goni pred seboj manj pokorne sluge liberalne misli, je slovenskemu narodu odločitev lahka in stališče dano sinovom onih očetov, ki so se stoletja junásko borili za krst častni in svobodo zlato. Tudi najbrutalnejša nasilstva in judeževi groši ne smejo premotiti nikogar izmed naših, da bi šel sedet na liberalne limanice. Sijajno, kakor pri zadnjih državnozborskih bitkah, mora tudi drugi mesec na celi črti v kmetskih občinah prodreti nepokvarjena narodova volja, ki bode tudi meščanom in tržanom dala pogum, da se bodo otrsli liberalnega jarma.

V kratkem bodo na vpogled položeni volivni imeniki in zato opozarjamo naše somišljenike, naj nemudoma in brez strahu store svojo dolžnost. Sveto in bogoljubno je delo, kateremu posvetimo vse svoje moči, da rešimo domovino liberalnega zmaja. Možje starega značaja in stare poštenosti, vsi ste pozvani, da se pokažete kot delavce pri utrdbi naših postojank.

Ne samo, kar veleva mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan.

Sodnjska poročila.

C. k. okrajno sodišče v Cirknici je obsodilo po posamnem sodniku pristavu Jerala župnika iz Št. Vida nad Cerknico s razsodbo z dne 20. decembra 1900, da je zakrivil

a) prestopka zoper varnost časti po § 491 k. z. ker je nazival ondotnega učitelja: Cibrov Jaka, in

b.) prestopka zoper varnost časti po § 488 k. z. ker je naznanil istega nadučitelja in ondi nastavljeno učiteljico c. k. okrajnem šolskem svetu zaradi raznih nedostojnosti, — in mu naložilo denarno globo 200 kron.

Nasprotno je bil pa nadučitelj, kateri je psoval župnika: prokleti far, obtožbe zaradi prestopka po § 496 k. z. oproščen.

Prvosodni razlogi utemeljujejo razsodbo tako, da je bil Cibrov Jaka nek znani Ljubljanski postopač oziroma baraba, torej je nazivljenje človeka s Cibrovim Jakom izročevanje istega javnemu zaničevanju. Prav tako sodi sodnik o ovadbi, ko jo je obtoženec poslal c. k. okrajnem šolskem svetu, in ozirajoč se na ponudeni dokaz resnice.

Glede psovanja prokleti far pa navajajo se razlogi, da tak splošen izraz ne more žaliti posameznega človeka!

Obtoženec je pa dokazal pri vzklicni obravnavi, katera se je vršila pri c. k. vsklicnem sodišču v Ljubljani, da je on kot krajni šolski nadzornik poročal o nesposodbnem vedenji šolskega objekta c. k. okrajnemu šolskem svetu, da je bilo torej to njegovo poročilo uradni posel, ki ne more biti kaznjivo in to tem manj, ker je on le resnico poročal, kar se je tudi s pričami dokazalo.

C. k. vzklicno sodišče je uvaževalo pri razpravi dne 16. marcija t. l. zagovor obtožencev in je razsodilo, da se župnik oprostí prestopka zoper varnost časti po § 488 k. z. ker je bilo njegovo poročilo c. k. okrajnemu šolskem svetu uradno poročilo, in ker je tudi resnica poročanega dokazana.

Obsojen je bil pa po vzklicnem sodišču župnik za to, ker je nazival nadučitelja „Cibrov Jaka“ — zaradi prestopka po § 491 k. z. na 40 K globe, — in nadučitelj ker je psoval župnika „prokleti far“ pa po § 496 k. z. na 10 K globe.

Bil je A. S. v preiskavi zaradi hudodelstva goljufige. Preiskovalni sodnik pozval je župana A. Modica iz Rakeka, da zapiše o S-u. župansko spričevalo o nravnosti (ljudski glas) t. j., da izda uradno poročilo. Župan je poročal sodišču, da je preiskovanec v občini na slabem glasu, ter da so se pokazale večkrat razne okolščine, po katerih se da soditi, da je jednako dejanje omenjenemu že kar v navado prišlo. Posamezni sodnik c. k. okr. sodišča v Cirknici g. Jerala je z razsodbo z dne 4. junija 1901

Balada o zaslužnem križcu.

(Napisal Iv. Baloh.)

Niko Jug je bil župan. Vsak župan ima pa zasluge, kajti drugače bi župan ne bil, in Niko Jug jih je tudi imel. Dve stvari sta bili, ki sta odločevali pri vseh občanih, da so njega zopet za župana volili. Niko Jug se je zelo potegoval, da bi trg T., kateri je bil tako srečen, da je on njemu načeloval, dobil dobro pitno vodó. Vsako leto najmanj enkrat prišel je inženier ter pokušal to in ono vodo v obližji trga, katera bi bila boljša, premeril ta in oni kraj, da bi vodovod tem manje stal, ker občina ni bila bogata, pa stvar se je tako vlekla leta in leta, vodovoda pa le ni bilo. Občani so se tolažili, rekoč: „Enkrat bo že“, odborniki pa so se vselej inženierjevega prihoda veselili, ker so vselej takrat pri gospodu županu dobro jedli in pili. In to jim je bilo všeč. Pa še druga stvar jim je priporočala Juga za župana. On je jako skrbel za olepšavo trga. Tam pred župniščem je zasadil dva velika kostanja, v sredi pa postavil klopico, da se je takole ob nedeljah tam počivalo. Sploh — on je skrbel za trg, bil je njegova duša. In kadar se je bližala občinska volitev — no tedaj so se odprla vrata obširne

njegove kleti — Jug je bil gostilničar — in kdor je njega volil, ta ga je težko nesel domov. Kakor že rečeno, Niko Jug je bil župan, ki je imel obilo zaslug. Ali zasluge se na tem svetu marsikdaj nočejo pripoznati. In to, ravno to je njega bolelo. Njegovi volivci so sicer pripoznali, da ima Niko Jug neizmernih zaslug za trg, ali tam gori, tam gori so bili gluhi za vsako priznanje njegovih del. Tako rad bi on videl na svojih hrabrih prsih nekaj, kar bi se svetilo, pa ni bilo nič, prav nič — — Večkrat se je vstopil, ko je bil sam v sobi, pred svoje veliko ogledálo, ter se gledal od vrha do tal, pa zopet šel po sobi gori in doli in se zopet vstopil pred ogledálo; kaj pa je mislil takrat, to je vedel le on, samo on.

Bližala se je pa jesen leta 1898, ko se je govorilo, da bo veliko županov odlikovanih. In to je prišlo tudi do ušes župana gospoda Niko Juga. Z velikim trepetom je čakal zime, pa tudi z nekim veseljem. Aut — aut tako je dejal on, če ne bo nič, pa odstopim, aut — aut, tako je še enkrat ponovil, saj je znal dobro latinsko, ker je obiskaval prvo šolo latinske gimnazije, pozneje so bile pa krive razmere, da je izstopil. Da so se njegove zasluge za trg tako prezirale, to ni bilo prav, toda, kar ni, to se še-le lahko

zgodí. Hm! G. okrajni glavar X. pl. Y. pride na lov v okolico trga. Ali bi ne bilo pametno, ko bi se takole malo bolj prikupil, ter mu prijazno postregel? Tako je mislil župan Niko, ko je sedel na svoji zofi pred velikim ogledalom. Rečeno, storjeno. V nedeljo zjutraj zgodaj je res prišel gospod glavar. Pri županu bil je že pripravljen voz, in hitro so se odpeljali on, glavar in še jeden uradnik na lov na srne. Prijetno je bilo. Cel dopoldan so okoli hodili in letali, pa nič vjeli. Prijetno je pa le bilo. Saj je bil župan v družbi gospoda glavarja in cel čas so skoro vedno govorili nemški. In Jug je znal nemški, ker je hodil v prvo šolo latinske gimnazije. Utrujeni so se opoldne vsedli k obedu. Župan je bil pripravil tako okusen obed, svinjino in ocvrte piščance, da ni ostalo prav nič. Zalili so pa lov z dobrim ovičkom. Vsi so bili zadovoljni. Odpeljali so se domov, doma pa jih je čakala zopet izborna večerja. Mati županja — majhna, debela ženska — so se posebno potrudili — seveda po naročilu g. župana — da so plemenitemu gospodu prav dobro postregli. In pri večerji so je gospod glavar prav ljubeznjivo zahvalil gospodu županu na izborni postrežbi ter mu želel, naj še nadalje deluje v blagor in korist občine. V roke so si segli in odšli so.

obsodil zaradi tega A. Modica po § 487 k. z. rekoč, da je obtoženec lažnjivo obdolžil A. S-a hudodelstva goljufije oziroma po § 493 in ob uporabi § 266 in 261 kazenskega zakona na 50 kron globe.

Sodba torej ne prizna županskemu poročilu znaka uradnega pričevanja, in če tudi je obtoženec več slučajev navedel, iz katerih se da sklepati, da bi bilo županovo poročilo pravilno in če tudi je občinski svet z dodatkom potrdil, da je bil župan po glasu S-a v občini opravičen tako izpričevalo zapisati, je bil vendar obtoženec obsojen, ker ni dovedel popolnega dokaza resnice.

Vzklicno sodišče je potrdilo sodbo prvega sodnika iz prvosodnih razlogov.

Izvirni dopisi.

Iz Metlike. (Liberalci in kmetje.) Pravijo, da trka nekatere ljudi luna. O naših liberalnih dopisnikih velja to pa menda prav v posebni meri. Kadar se namreč bliža mlaj, sigurno vselej znorijo in odložijo svoje beraške duševne proizvode v „Rodoljubu“ in njega očetu „Narodu“. Tudi ob zadnjem mlaju so poslali precejšnje število psov in zgodovinskih lažij, katere so premlevali že dolgo časa preje po raznih gostilnah, v lažnjivo cunjjo.

Na ves glas smo se smejali najgorji nevednosti in zmedenosti, ki odseva iz dopisa in iz vsega srca smo pomilovali naše liberalne dopisnike, ko smo prebrali to najnovejšo, sila učeno delo, ki je brzkone doseglo vrhunec vse njihove modrosti. V svoji smešnosti se zaletava liberalni dopisnik v vse, kar ni ravno všeč njegovim po branju „Naroda“ in „Rodoljuba“ zmešanim možganom. Le pribijmo nekatere budalosti v njihov vekotrajn spomin sem!

Za kmeta — čujte ljudje božji! — so se našemili to pot naši liberalni dopisniki, ki še cepca prav v roki držati ne znajo in kmetu polagajo na srce razne nasvete. In zakaj nenkrat tolika skrb za kmeta od liberalcev?

Znano je, da je bilo silno obubožalo tukajšnje ljudstvo, ko so bili uničeni vsled trtne uši vinogradi. Trta jim je bila do tedaj edini vir dohodkov. Velika obupnost se je polastila ljudij. In iskali so si pomoči, kakorkoli so si mogli. Ne malo število se jih je podalo iskat kruha v Ameriko. Marsikateri trden kmet je bil takrat prisiljen vzeti si na posodo. In ker je moral plačevati velikanske obresti — po 10—15 odstotkov čisto navadna prikazen — raznim tukajšnjim oderuhom, ki so znali to nesrečo izbornu izrabiti, so se seveda precej zadolžili posestniki. In ko bi bilo le pri tem ostalo! Koliko kopunov je moral znesti revni trpin tem izsesalcem, ki so dobili na tak način toliko perutnine, da bi jo bili lahko peljali prodajat v Trst, kakor kak Ribničan, ki se peča s to trgovino. Kaj čuda,

če se je tukajšnje ljudstvo združilo v svojo obrambo in si po prizadevanju vrlih in požrtvovalnih duhovnikov ustanovilo najprvo svojo hranilnico in posojilnico, kjer nimajo ljudski izkoriščevalci seveda nobene besede, pač pa vedno lahko pristopi vsak poštenjak, ki ima kaj smisla in srca za občen blagor narodov. Ker se je tedaj tako oslobodilo ljudstvo raznih oderuških pijavk in je na podlagi združne misli in pozneje še tudi ustanovilo „Kmetijsko društvo“, ker drži kmet s kmetom v dejanju, kakor „Rodolumpovci“ vedno poudarjajo le na papirju; vse to je, kar je nagnilo liberalnega dopisnika, da je vzel pero v roke in zapisal pravljico o tlaki in desetini, katero bodo klerikalci zopet vpeljali neki takrat, kadar bodo napravili naši liberalni dopisniki železnico iz zemlje na solnce.

Ker je omejena že precej ravno po teh dveh gospodarskih zavodih sloboda oderuštvu v našem okraju, zato tako globoko zdihovanje liberalnega dopisnika po slobodi. O kako grozovito se motite, da ljudstvo ne zna dobro vsega tega in da je bodete še kedaj omamili s puhlimi besedami o prostosti, kakoršno mu vi hočete dati. No, bolj pametnim in razsodnim smo vas, liberalni dopisniki, doslej še vedno prištevali, kakor se kažete v resnici vi sami neumne!

O volitvah pa, katere nekoliko omenjate liberalni dopisnik, pa kar molčite! Drugače smo mi prisiljeni vas vprašati, kdo je hodil ob zadnjih državnozbornih volitvah pozno po noči s svetilnico v roki od hiše do hiše po Križevski vasi in Metliki in budil ljudi iz spanja, da so mu morali dati podpisane listke za liberalnega kandidata? Kdo je popival v neki gostilni „blizu Kolpe“ še isti večer pred volitvijo in se tam prav širokoustil? Ali se spominjate, kako so natirali skupaj vaši somišljeniki, liberalni dopisnik, meščane in si prav po mažarskem načinu — kakoršnega izumiti zna le samo še metliška „četrtička osebica“, — pridobivali glasove za liberalne kandidate! Ozirajte se na vsa ta suhoparna dejstva, mi vas vprašamo, liberalni dopisnik, ali je mar v tem sloboda, da sme liberalci z nepoštenimi sredstvi vse storiti, da pa klerikalci ni dovoljena javna agitacija na pošteni način? Liberalni dopisnik, pometajte le najprvo pred svojim pragom v tem oziru, potem še le vlečite pezdire iz očesa vam nasprotne stranke! Učite najprej svoje pristaše, kako naj dade prostost meščanom ob volitvah v državne, deželne in občinske zastope; mi klerikalci ne potrebujemo od vaših strani nobenih migljejev, ker mi volimo po svoji vesti, ne pa po pritisku in strahovanju in strasti. Pred vsem se pa še malo bolj podučite o stvarih, o katerih mislite pisariti, da ne bodete vezali zopet otrobov!

Na osebne napade naših požrtvovalnih mož in druge neslanosti, katerim se itak že krave smeja, se nam pač odveč zdi odgovarjati; le to še pripomnimo, da pod vaš klobuk, liberalni dopisnik, kmečkega naroda v našem kraju ni-

koli ne bodete spravili. To bode že naša skrb in že pravočasno bodemo odkrivali liberalne spletkarije!

Iz Idrije, dne 4. avgusta. Odkar izhaja „Jednakopravnost“ menda še ni izšla številka, v kateri bi se kdo ne zaletel v c. kr. rudniško šolo ali njeno učiteljstvo. Posebne surovosti pa odklada liberalna inteligenca še v „Slov. Narod.“ Sedaj nikakor ne gre v glave tem rasvitlenim naprednikom, zakaj je tudi „Slov. List“ dal primeren odgovor na napade „Jednakopravnosti“ in je v pravi luči osvetlil ravnanje g. ravnatelja napram podredjenemu učiteljstvu. Gospoda, vi pravite, da je g. ravnatelj dosti malo obziren proti učiteljstvu, ki ni njegovega mišljenja. Sodite sami, ako ste sploh zmožni objektivno soditi, ali ni bila to moralna klofuta za učitelje višjih razredov, ako hoče g. ravnatelj med počitnicami popravljati in dopolnjevati, kar so učitelji po vašem nemerodajnem mnenju zamudili storiti. Ako bi se g. ravnatelj res toliko oziral na klerikalce, bi on tega nikdar ne smel storiti. Toda o tem dovolj. Končno bi g. ravnatelju le še omenili, naj bi se za napredek svoje šole brigal vsako skrb za napolnjene realke pa pusti. — Ker že o napolnitvi realke govorimo, naj še pristavimo, da učencev vsaj letos ne bo primanjkovalo, ker se je že dosedaj izdalo, kolikor nam je bilo mogoče izvedeti, okoli 30 obiskovalnih spričal samo učencem tukajšnje šole. Ako pride še kaj tujih učencev, na katere je tudi „Jednakopravnost“ že računala, potem bo istih gotovo čez 30, kar se sme za začetek gotovo ugodno imenovati. — Nesramna pa je trditev, da bi klerikalni učitelji odvracali dečke od realke. Ali otroci sami odločujejo kam bodo šli? Mi mislimo da to odločujejo starši, in, ako ti na vsak način hočejo svojega sina dati v realko, kdo jim more braniti? Nasprotno pa mi vemo, da se je od vaše strani sililo take učence v realko, ki v resnici niso sposobni za sredno šolo. Vemo tudi za nekatere dobre učence, katerih stariši vse leto niso mislili nič na-to, da bi jih dali v kako sredno šolo, a ste jih vi z raznimi obljubami prisilili, da bodo šli sedaj v realko. In učiteljstvo jim ni stavilo nikakih zaprek. — Podla je tudi trditev zadnje „Jednakopravnosti“, da hoče naša stranka prepričati podražavljenje realke. Se pa vidi, gospoda, da vam ni za družega, kakor le nasprotno stranko obrekovati. Kdo je bil prvi za to, da se v Idriji ustanovi državna gimnazija? Ali ne naša stranka in njen poslanec g. dr. Šusteršič? Toda, ker ste vi spoznali, da bi s tem izgubila vaša stranka ves vpliv v Idriji, ste vso to stvar prepričali ter ustanovili občinsko realko, katera je pač malo povzdignila Idrijo na vzunaj, a jo je v denarnih zadevah prav globoko potlačila. — Sploh se radi hvalite s tem, koliko je napredna stranka za povzdigo Idrije že storila, a tega pa ne poveste nikdar, da ste pa napravili dolgove da vse smrdi. — Ravno radi tega, ker nam je

Niko Jug pa je sedel na svoji zofi pod ogledalom, sklenil je svoje roke nad največjim delom svojega telesa ter sem pa tam se malo s prsti poigral, njegov obraz pa se je tisti večer svetil, kakor salata če se nanjo preveč olja razlije. Župan Jug je bil zadovoljen, zelo zadovoljen, cel dan je občeval z gospodom glavarjem, pri maši sicer ni bil, pa kaj, glavar je le glavar, in on je sladko zaspal.

Bilo je 1. decembra popoldan. Župan Niko Jug je dobil brzojav. Glasil se je kratko takole: Dunaj. Čestitam najnovejšemu vitezu Franc-Jožefovega reda. Prijatelj N. N. Gospod župan se je vsedel na svojo zofo, je vstal, se zopet vsedel in zopet vstal. V njegovem srcu se je nekaj rodilo, kar se ne da popisati. Odprl je okna in pogledal po trgu. Zdelo se mu je, da je ves drug človek, vsi drugi pa manj kakor on. „Vitez“, „vitez“, — to mu je donelo od vseh strani. — Ne ena beseda ni prišla iz njegovih ust. Ozrl se je po sobi, vzel iz omare svojo črno suknjo, jo oblekel ter se postavil ž njo pred ogledalo. V duhu so mu stopili vsi lepi bodoči dnovi, vse procesije, pri katerih bo navzoč, in cesarska maša, pri kateri bo on nastopil kot prvi vitez domačega trga. In ko so mu stopili pred oči vsi ti lepi dnovi, vse čestitke, katere bo prejel, tedaj

so se usta njegova zakročila v tak sladak nasme, kakor še v življenju njegovem do sedaj nikoli. Niko Jug je vzel klobuk ter šel ven. Kam? Naravnost v občinsko pisarno. Doslej o tej preveliki novici še ni povedal nikomur. Celu svoji ženi ne. Nič ne škodi. V pisarni je sedel občinski tajnik Janez Pivček. K njemu stopi župan nenavadno resnega obraza ter mu pokaže brzojav. Tajnik prebere in gospodu županu naredi poklon, kakor morda še ni nikoli doslej. Brž je razumel svojo nalogo. Gospod župan je hodil po pisarni doli in gori, tajnik pa je odšel.

Ko je minulo en četrt ure, zvedelo se je že po celem trgu, da je Niko Jug postal vitez.

Janez Pivček je vse oskrbel, kar je bilo potrebno. Brzojavili so v sosednje mesto po godbo, in domači učitelj je sklical skupaj pevce, da se napravi podoknica na čast gospodu županu k njegovemu odklikovanju.

Niko Jug je zapustil pisarno, pretesno mu je bilo notri. Ko pa je stopil na cesto, kar ga je obsulo nekaj prijateljev ter mu čestitalo. On se je milostno zahvalil, njegov obraz je bil vesel, toda vendar resen. Šel je domov. Domá mu je čestitala tudi žena, mati županja je bila danes še bolj ponosna na svojega moža. On je šel v svojo sobo, ukazal dobro večerjo in tudi družini

postreči tako kot veliko nedeljo. In pasti je moral še isti večer tisti petelin, ki je opoldne še tako veselo prepeval na županovem gnojišču: Kikeriki!

Zvečer, ko se je luna prikazala na jasnem nebu, tedaj je zašumelo pred županovo hišo. Zbrala se je godba, broječa dvanajst mož, in peli so pevci na čast gospodu županu-vitezu, in orili so urnebesni „Živijo-klici“, da tacih tudi najstarejši ljudje v trgu še niso slišali. Potem pa so pili in pili ter vino razlivali, vse na čast odlikovanemu županu, saj so bile sedaj priznane njegove zasluge, saj je šlo vse iz županove kleti. In napivali so mu: odborniki v imenu vodovodnega odseka, drugi v imenu olupševalnega odseka, učitelj v imenu učiteljstva zaslužnemu predsedniku kr. šol. sveta. Pivček pa ga je slavil kot dobrega, plemenitega moža. Pozno v noč so se razšli. Zadnji je šel domov Pivček, ki je čez most gredě še zapel:

„Soča voda je šumela“ —
ter še enkrat zaklical: „Živijo!“ takó, da je odmevalo po celem trgu.

Drugo jutro je bilo slovesno opravilo. Tisti, na katerega so se vsi ozirali, to je bil župan Jug. Ni čuda, saj je bil — vitez, drugi pa ne... Po opravilu je bil pri županu zajuterki, kjer so se brali časopisi. Pošta se je bila nekoliko za-

bilo tudi ugodno finančno stanje. Idrije vedno na srcu, smo bili vedno in smo še načelni in odločni nasprotniki občinske realke: toda proti podržavljenju iste pa ne bomo in nismo delovali nikdar. -- K sklepu povemo le še „omikanim“ gospodom naprednikom, da za zmerjanje po „Slov. Narodu“ ni potreba posebnih študij, to zna vsak hribovski kravar. Dostojne polemike z vami se ne bojimo; toda v zmerjanju pa vam nismo kos.

Iz Kamnika, dne 28. julija. Vaš članek „o osebnostih“ v jedni predzadnjih števil „Slov. Lista“ nam je jako ugajal. Da bi bili Vi, gospod urednik, vpleti vanj nekaj naših prononsiranih oseb, pa bi izostal sledeči dopis. No, prepričan sem, da tudi ta ne bo stvari spremenil, vendar pa naj bode v povod, da naši politični Barnum & Bailey nastopijo v vsej svoji praksi.

Da, le ameriški cirkus prve vrste zamore biti prisposoda politične izvežbanosti naših politikov, ki so pa zajedno tudi priznani — komedijanti. — Kako pa naj drugače sodimo ljudi, ki vkljub svoji vodilni vlogi — bodisi katerekoli stranke — skrivajo svoje drzno čelo.

Da se poznati liberalni general boji klerikalnih analfabetov, to je preskušena istina.

Zadnjič se je pokazala v satiričnem slučaju, ko je on slovesno napovedal bojkot klerikalcem. Za neznamen „kontra“ od klerikalne strani postal je ta nebotični gospod tako majhen, da bi ga lahko stlačil v tisti glažek kontra-geista, za katerega se je šlo, pri tem pa je imenitno pokazal „služabništvo liberalne misli“ v razumevanju trgovske svobode; prav po vzoru Johana T a j č a r - j a. — Da je kat. narodna stranka za pečo sedaj, ko je čas pomesti liberalne smeti, to je neodpustno. Nam je to dejstvo razumljivo. Zanaša se preveč na svoj renomé, mislé, da so vže liberalci nemogoči. Odkar so liberalci nagovarjali bikovo pamet za svoje „uzore“, in se jim je prikazala zarja slabe bodočnosti, od tedaj ne morejo več nastopati salonsko. Klerikalna stranka greši v tem, ker sestavlja volilno listo. A to še ni vse. Hujše še le pride. Ko so klerikalni „Benjaminčki“ liki sv. Krištofu naprtli politične tovore in to kljub potrdilu starih možganov s znatnim vspehom, od tedaj se poraja tudi med liberalnimi „odrastlimi“ neko gibanje, ki hoče bukiniti nad glave stare liberalne elite. Razlika med klerikalnimi „Benjaminčki“ in liberalnimi „odrastlimi“ — ki pa so pravzaprav „mlajši starčki“ — je ta, da prvi vodijo in silijo druge v trdo delo, po načelih kršč. socializma, slednji pa nastopajo kot „stranka za ljudstvo“ po vzorih nerodnih žurnalistov. „Stranka za ljudstvo“ se imenuje zato, ker ljudstvo ne mara biti za tako stranko. No, ti dve stranki imata sicer imeni, a jih v istini ne najdeš niti pri belem dnevu. Slednja živi — ako že ne poginja — od milosti naših borzijanecv in stopi v volilno areno le, ako bo kazalo. Svojega nima družega na sebi, nego suha grla, gibčen hrbet

kasnila, pa okoli 11. ure so le prišli časopisi. In tedaj so hlastno posegli po njih tudi drugi, saj je bilo mogoče, da je še kdo drugi odlikovan. In brali so vsi imena, in brali so gospod župan, brali odborniki, brali drugi ljudje, brali ta časopis in onega, pa Niko Juga — ni bilo med odlikovanimi. Brali so še enkrat počasi, brali na tihem, brali na glas, pa nič ni bilo, prav nič...

„Pomota“, so dejali župan, „pomota“ so pristavili drugi, „pomota“, dejal je Pivček ter pristavil „saj ni čuda, ker je toliko imen“.

Razšli so se s čudnimi čustvi, z najbolj čudnimi pa gospod župan Niko Jug...

Drugo jutro pa prinese pismonoša gospodu županu dopisnico: Dunaj. Dragi prijatelj! Ne zameri, jaz sem se zmotil, ker sem ime zamenjal.

Ko bi takrat kdo stal pred županom, ki je primerjal tole dopisnico in brzoglav, pa bi ne vedel, ali so gospod župan še živi ali ne. Nemo so sedeli na svoji zofi in gledali pred se...

V duhu pa je šla mimo še enkrat bakljada, slišalo se je petje, prišli so čistilci, govorniki, ocvrti piščanci in domači petelin — — —

Tri dni ni bilo gospoda župana iz hiše, mati županja so pa rekli, da očeta po glavi trga.

Od tistega časa pa Niko Jug ni več župan, ker se niso hoteli pripoznati njegove zasluge.

in 99% Malovrhove inteligence. Prva pa je preminula s trenutjem, ko je zadelo ob ramo „našega gospoda“, zakaj brez „Pfaffenhetzerije“ je je on raje „sam svoj gospod“.

Tako imamo tedaj strank na izobilje, a v istini pokazale se bodeta na dan volitve iz svojih hramov le kat. narodna in liberalna. S slednjo ne računa nikdo več resno, dasiravno se je napravilo „politično društvo Zarija“. Ta ne vleče preveč, ker se ob snovi ni dobro ločilo na horizontu. Da bi pač ne bila „luna!“ Krst je bil ponoči, ko se težko loči, zato je tu gotova pomota. Kar je pravih liberalcev, ti se bodo tudi „lune“ držali, magari če jih po glavi trka. Mi ji prisojamo le toliko privlačnosti, da bode vsaj starega liberalnega generala potegnila v občinski odbor.

Prva je kat. narodna stranka, ki se sme imenovati življenska stranka v Kamniku. A kako je ta stranka z ozirom na mesto zanemarjena, to je nedopovedljivo. Osrednje vodstvo naj se pride v Kamnik učiti in v enem tednu bode mir z „Narodom“. Naši vodje vedo povesti o „Veroniki“ in „Vrtomirovem prstanu“; o zahtevah časa in ljudski sodbi ne vedo ničesar. Tiste osebnosti, o katerih je „Slov. List“ zadnjič pisal, moré vsak sodoben pokret v javnosti. Ista nepristopna politika, ki se kuje v zaprti sobi od par obsodbe vrednih mož in njih posrednikov, ki ne ločijo načel od oseb; ista ni zdrava in ne bo prinesla nikakega sadu. Zato ven v javno politiko, da se ljudstvo osamosvesti in se maščuje nad lopovskim liberalizmom, ki mu je v Kamniku zadal toliko zla. Magari tu odleti kak titularen klerikalec, deset načelnih in značajnih bode pridobljeno.

Zadnji čas bilo je pričkanje, katere stranke zasluga je ustanovitev mestne hranilnice. No, kat. narodna si menda ne da tega odvzeti, a brez samohvale bi morala to povdarjati v volilnem času. Zanašati se na to, da liberalci nimajo ničesar pokazati, je nespametno. Vedeti moramo, da so zlobni zavijoni. Bomo videli, če bode res katol. narodna stranka vedela ceniti svoje zasluge.

Kako bode naš politični Barnum & Bailey opravil, o tem Vam poročam o svojem času.

Iz Starotrške občine pri Ložu, dne 4. avg. Uspehi naših liberalcev so zopet enkrat napredovali rakovo pot. Dne 13. svečana 1901. se je vršila volitev gospodarskega odseka za tukajšnjo podobčino Vrhniko. Ker so pa liberalci pri tej volitvi prav izvrstno pogoreli, je bil seveda ogenj v strehi. Izvoljeni so bili za ude gospodarskega odbora sledeči: Jernej Poje, Ant. Strle, Matija Bovec, namestnikom pa Jurij Gregorič in Jožef Petrič. Toda našim liberalcem ni šlo v glavo, da bi še kak „klerikalec“ smel biti v javnem zastopu. Letali so okrog, kakor bi bili zbesneli ter so žugali, da se bodo pritožili na okrajno glavarstvo, češ, da ni bila volitev pravilno razglašena ter da se jim je zgodilo s tem očitno nasilstvo. Zbrali so se ter šli k postreščku Pečetu, da jim napravi pritožbo, kar je to seveda blagevolje tudi rad storil, na kar se je podpisalo 5 rekurentov. Utemeljevali so pritožbo s tem, da ni bilo javljeno, da bodo volilni imeniki vsakemu na ugled 8 dni pred volitvijo, toda ta njih trditev je bila popolnoma neresnična, ker sl. županstvo v Starem trgu je popolnoma zadostilo določbam § 17. obč. vol. reda za Kranjsko. Ni pa zadostovala našim naprednjakom precej obsirna pritožba, sestavili so še dve bolj obsirni pritožbi z različnimi razlogi, ter jih s podpisi potrdilo 14 naprednjakov s prošnjo, naj sl. c. kr. okrajno glavarstvo ugotovi njih pritožbi in pritožbi prejšnjih rekurentov, oziroma, da naj izposluje, ako treba, na višjem mestu, da se z ozirom na posebno važnost gospodarskega odseka volitev razveljavi ter vnovič voli.

Visoka c. kr. deželna vlada v Ljubljani je z odlokom z dne 15. julija t. l. potrdila volitev ter vse brezuspešne pritožbe proti volitvi zavrnila z dostavkom, da pravnim potom ni več pritožbe in ob enem ukazala, da naj se voli načelnik v gospodarski odsek. Dne 4. t. m. se je vršila volitev načelnika in je z večino glasov bil izvoljen podžupan Jernej Poje. Radovedni smo, kaj porečejo k temu oče Zakrajšek in krčmar Intihar.

Politiški pregled.

Liberalni svetovni list o katoliških duhovnikih „Augsburger Zeitung“ piše sledeče: Katoliški duhovnik je svojo strogo odgojo, radi svojega eksponiranega stališča kot tudi radi dvojne sodne oblasti (duhovno in svetno), kateri je podvržen, veliko bolj proti nravnim napakam zavarovan, kakor kateri drugi stan si bodi. Nikdar nismo tajili dejstva, da tudi največji pregreški storjeni od kacega posameznega kat. duhovnika ne morejo zatemniti ugleda stanu, ki se je vedno z brezštevilnimi dokazi usmiljenja do bližnika in z pravičnim zatajevanjem izkazoval. Tiho in ponižno junaštvo jednega samega usmiljenega brata odtehta razne Mossauerje v dolžni knjigi stanu. — Tako svetovno liberalno glasilo. Plavonosilni voditelj slovenske liberalne inteligence slišite li obsodbo vaše „farške gonje“. Svetujemo Vam, si jo zapisati za vaše dolge ušesa.

Mati nemškega cesarja, cesarica Friedrich, je umrla na gradu Kronbergu v Nemčiji v visoki starosti.

Vojna v južni Afriki. Vse kaže, da ne bo tako kmalu konca tej nesrečni vojni, temveč, da počne ista še-le prav besniti v najbližji bodočnosti. Lord Chamberlain je, kakor smo zadnjič omenili, v angleškem parlamentu proglašil vojujoče Bure za roparje, kar je med Buri povzročilo največjo indignacijo. Tudi se govori da mislijo Angleži početi uničevalno vojno, na kar bi Buri odgovorili istotako. Ako začne lord Kitchener uničevalno vojno, izvajali bodo Buri najhujše represalije in postrele vse ujete Angleže. Bati se je torej, da bomo v nedalnem času gledali v južni Afriki pravo divjo vojno. Angleško načelstvo hoče uporabiti tu najgrša sredstva, da dospje do svojega cilja, a tudi Buri so pripravljene boriti se za svoje pravice z vsemi sredstvi in do zadnjega moža.

Domače novice.

Zakaj so liberalci jezni na katoliško-narodno stranko. Znano je, da so, predno so si krščansko misleči poslanci v deželnem zboru pridobili upliv, razni liberalni mogotci se mastili pri mastnih dohodkih užitnine. Takoj, ko je v večini kmečkih okrajev zmagala katoliško-narodna stranka, delovala je na to, da užitnino odvzame posameznim bogatašem in jo priklopi deželi. To se je proti liberalni stranki res posrečilo. Proti dr. Tavčarju in njegovim tovarišem zasebnim zaupnikom je le-tem izvila užitnino iz rok. Tako je vzela masten dohodek liberalnim bisagam in ga dala deželi, ki bi brez tega bila v obupnem denarnem položaju. Da liberalci ne morejo prijazno govoriti o stranki, ki je njihovim denarnim bogovom to naredila, je jasno samo ob sebi. Sedaj hujskajo ljudi proti možem katoliško-narodne stranke, ker se boje, da bi za deželno užitnino ne sledila — deželna zavarovalnica, ki bi na korist deželi olajšala bisage njihovim agentom. Toda volivci, imejte odprte oči! Vsi kot jeden mož pojdite v boj proti liberalnim sebičnežem in izkoriščevalcem, da se tako omogoči v deželnem zboru resno delo za slovenskega trpina!

Ljubljanski trgovski pomočniki so izrekli na svojem sestanku zaupnico g. Karolu Polaku na njegovem možatem in odličnem nastopu za nedeljski počitek. Ob tej priliki konstatujemo, da se liberalnemu „Slovenskemu Narodu“ ni zdelo vredno ozirati se na „Slovenčev“ prošnjo in priobčiti tudi v predalih lista „liberalne inteligence“ poziv, naj občinstvo ne kupuje po trgovinah ob nedeljah in praznikih. Pri volitvah pa bodo prostori „Slovenskega Naroda“ vedno odprti za laži in hujskauja proti krščanskim socialcem!

Brskanje Dežmanovih grabelj po ljubljanski okolici. Poročali smo, da sta se v ljubljanski okolici primerila dva uboja. Noben pri ubojih udeleženih ni bil naš pristaš in vendar hoče „Narod“ nataktniti vso krivdo naši stranki, ob jednem pa piše, da je ljubljanska okolica polna napadov, ubojev in telovajstev. S tako pisavo, kakoršno ima v tej zadevi „Narod“, se

služi le našim najhujšim narodnim nasprotnikom. „Slovenski Narod“, ki tako psuje slovensko ljudstvo okolice ljubljanske ni vreden, da bi ga prištevati še na dalje slovenskim časopisom. Po njem brskajo Dežmanove grablje šte. II. Dne 12. septembra bodo ljubljanski okoličani ljudi, ki se zbirajo okoli teh grabelj, postavili na gnoj.

Iz Kamniške okolice se nam poroča. Kamniški liberalci, so imeli kakor „Slovenec“ z dne 5. avgusta poročila, nekak volilni shod. Med drugimi bedarijami so govorili tudi o bojkotu proti klerikalcem. Najbrž ne vedo, kaj je bojkot ako pa vedo, pač niso bili v normalnem stanju takrat, ko so to obravnavali.

Taki ljudje kakor lesni trgovec Fajdiga, ki se živi le od klerikalnih okoličanov, ki iz „klerikalnih“ škofovih gozdov vleče velikanške dobičke, taki ljudje govore o bajkotu proti klerikalcem! Prav pravi „Slovenec“: Pazite, da ne naletite na primeren odgovor. Res je! primerne odgovora je treba dati ošabnosti, — odgovora v dejanju. Skrajni čas je že, da lopar, s katerim neprestano odrihajo po nas, mi enkrat v roko vzamemo in ga obrnemo proti njim. Bomo videli kdo se ima bati bojkota! Potrpežljivost je res lepa čednost, pa le do gotovih mej. Samo izdihovanje: „Slabo je, slabo,“ to nič ne pomaga, če se pri tem pa pije vino iz liberalne kleti, iz kozarcev iz liberalne trgovine, in če se kupuje v liberalnih prodajalnicah. Vzdravimo se vendar iz svoje lenobe! Proč z našo popustljivostjo in brezbriznostjo. Toliko nas je, v mestu in okolici, pa se bomo pustili strahovati nekaterim gobezdačem, takim, ki morajo takoj pobrati šila in kopita, ako jim mi klerikalci hrbet obrnemo. — Vsaka sila do vremena. Krivdo za neljube posledice, naj dotični ne vračajo na nas, ampak jih pripišejo svoji brezmejni predrznosti in surovi ošabnosti.

Najnovejšo o novem Franc Jožefovem mostu. Piše se nam, da je „Slovensko planinsko društvo“ dobilo zopet obširno polje za svoje delovanje. Ob novem mostu v Ljubljani je toliko klancev in stopnjic, da je nujno potrebno, da sem vmes poseže „Slovensko planinsko društvo“. Naj vender za te mnogobrojne klance izda primeren kašipot, založi naj ga pa župan Hribar. Ako se to ne zgodi, bati se je, da se bo na teh mnogobrojnih klanceh in stopnjicah kak tujec zgubil. Tudi markacija bi bila ondi nujno potrebna. Ko bi za ta posel dal g. župan na razpolago Zanca, bi bil zagotovljen splošne hvaležnosti.

Značilna izjava o „Narodni“ pravico-ljubnosti je pač ta-le: Podpisano občinsko predstojništvo na splošno željo tukajšnjega občinstva javno obsoja dopis v „Slovenskem Narodu“ iz št. Petra na Pivki z dne 28. julija t. l. kot neresničen in lažnjiv. — Med drugimi neslanimi otročarijami in čenčami pristavlja še dopisnik grdo in nesramno laž, da je tukajšnji gospod kurat Zupan z lece nazival tujce — pohujševalce, proti katerim naj bi se domači fantje vzdignili. — A ravno nasprotno je res, ker je gospod Zupan priporočal — da naj bodo domačini vljudni proti tujcem, in naj fantje in možje posebno skrbijo za red in mir po gostilnah, da ne bodejo tujci imeli slab vtis do nas! Radi tega imenujemo dopis nesramno lažnjiv in podlo obrekljiv. Ker tudi oni možje in gospode od nasprotne strani, ki poznajo gospoda Zupana, vedo ceniti njegove zasluge za našo občino, se pač ne bode nobeden izmed njih predrznil o njem kaj enakega pisati, vsak nepristranski človek po mora obsojati oni lažnjivi dopis in onega človeka, ki ga je spisal. Predstojništvo občine št. Peter na Krasu, dne 4. avgusta 1901. — F. Margon, župan; M. Pevk, svetovalec; I. Vodopivec, svetovalec.

Somišljeniki, jutri v nedeljo v „Katoliški Dom“! Vabilo na shod volivcev katoliško-narodne in krščansko-socijalne stranke, ki bo v nedeljo dne 11. avgusta ob 1/2 10. uri dopoldne v veliki dvorani „Katoliškega doma“. Poročal bo državni poslanec dr. Ivan Šusteršič o političnem položaju. Prihitite na važni shod polnoštevilno, da s tem pokažete svojo zavest! Pristop imajo samo volivci katoliško-narodne in krščansko-socijalne stranke.

„Katoliški Dom“ ali pokvarjeno veselje našim nasprotnikom. Veselje liberalcev, da bi „Katoliški Dom“ ostal pod sekvestrom, se je izjalovilo. Sekvester je ponehal in „Narodovo“ veselje je minulo. Ob tej priliki opozarjamo somišljenike v mestu in na deželi, da je sedaj v „Katoliškem Domu“ nov gostilničar g. J. Cotič, ki je preskrbljen z izborno kapljico in dobro postrežbo ter ima resno voljo gostilni „Katoliškega Doma“ pridobiti najboljše ime. Priporočamo g. Cotiča prav toplo!

Glavna skupščina šolske družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru se je pretekli četrtek obnesla uprav veličastno. Skupščinarjev je došlo v Maribor nad 300, pri sv. maši, ki se je vršila v novi frančiškanski cerkvi pa je bilo zbranih nad 1800 ljudij. S ponosnega mariborskega „Narodnega Doma“, kjer se je vršila glavna skupščina, vsuli so se na vdeležence kupi cvetja iz rok mariborskih Slovencev. Iz tajnikovega poročila č. g. Žlogarja posnemamo, da družba šteje podružnic 78 mešanih, 30 moških in 36 ženskih podružnic s približno 10.000 člani. V preteklem letu je družba napredovala za pet podružnic. Šolskih zavodov ob slovenskih mejah vzdržuje, oziroma podpira 25. Kakor kaže sedanja konstelacija, treba bo še tu in tam seči vmes — kajti nova železnica pripeljala bo skozi svoje predore v slovensko osrčje tudi dokaj takih osrečevalcev, ki zavedno zidajo most do Adrije — gotovo ne v korist naše mile Avstrije. Poseben vir dohodkov za družbo so si že pred leti omislili vrli slovenski trgovci s tem, da so zalagali razne potrebščine, tako da imamo sedaj v korist družbe sv. Cirila in Metoda: vžigalice, kavo, svinčnike, platno, milo, cilindre svetilnic, voščilo, razglednice in cigaretno ovitke. V svojih 25 zavodih brani družba potujčevanja okoli 2500 slovenskih otrok. Iz poročila blagajnika g. prof. Petelina pa posnemamo, da je družba imela v 15. družbenem letu 1900 dohodkov 33.133 K 63 h, stroškov 35.243 K 79 h, torej da je nedostarka 2110 K 15 h. — Z dnem 31. decembra je imela družba 2721 K 87 h porabnega premoženja, ker je znašal saldo koncem leta 1899. 4832 K 02 h. Dolga ima družba še 32.000 K in sicer na kupnini za trž. šolo 14.000 K in posojilnici v Marenbergu. Vrednost družbinih poslopij in inventarja pa znaša 128.826 K. Skupščina se je vršila v lepi slogi, v kateri edini je prospeh družbe svetega Cirila in Metoda.

Somišljeniki na stražo! Volitve v deželni zbor so pred durmi. Uradno volivno postopanje se prične z razpoložljivo volivnih imenikov pri županstvih. V tem hipu nastopi za naše somišljenike dolžnost, poslužiti se reklamacijske pravice. Opozarjamo vse somišljenike, naj skrbno pazijo, kdaj nabije županstvo na občinski tabli naznanilo, da so volilni imeniki skozi osem dni na vpogled. Naši somišljeniki naj na to sami pazijo, ker nasprotniki jih ne bodo opozorili. Za deželnozborske volitve so opravičeni vsi tisti, ki imajo volivno pravico za državni zbor — edino izvzemši volivce 5. skupine, katere za deželni zbor ni. Tudi zadevno reklamacijsko postopanje je ravno tisto, kakor za državni zbor. Ne zamujajte časa! V vseh volivnih zadevah sprejmete brezplačen poduk, ako se obrnete na naslov „dr. Ivan Šusteršič, advokat v Ljubljani“. Sicer pa za reklamacijsko postopanje velja načelo: Če je slučaj dvomljiv, se na vsak način reklamuje na korist stranki — in če reklamacija nima vspeha, se na vsak način vložiti pritožbo. To ne more v nobenem slučaju škoditi, temveč k večjemu le koristiti. Vse zadevne vloge, pritožbe itd. so koleka proste.

Naše zmage. V Kranjski gori je dolgo časa županoval „Narodni“ pristaš trgovec Franc Budinek. Sedaj je njegovi slavi odzvonilo. Naša je zmaga! Stranka preperela slame je v Kranjski gori pogorela in županom je izvoljen vrli mož krščansko-narodnega mišljenja g. Gašper Lavtičar, svetovalec pa Ivan Arih, Jakob Černe, Friderik Razinger, same poštene gorenjske korenine. — V Gorjah je bil kljub vsem liberalnim naporom zopet sijajno izvoljen županom gospod Jakob Žumer.

Nova slovenska tovarna. Prva jugoslovenska tovarna za kavine surogate, figovo in sladno kavo v Ljubljani se je te dni otvorila. To podjetje je spravil v življenje tukajšnji trgovec g. Ivan Jebačin.

Ruski gost v Ljubljani. Vseučiliški profesor v Odesi, Boris Mihajlovič Ljapunov, se mudi v Ljubljani, kjer v licealni knjižnici študira slovensko književnost. Gosp. Ljapunov govori slovensko.

Sila redka slavnost. Starosta koroških slovenskih duhovnikov, prošt Lovro Serajnik je praznoval dne 7. t. m. v Tinjah svoj 93-l. rojstni dan in 63-letnico duhovniškega delovanja. Danes pa bo praznoval svoj god.

Umrla je v Kranju soproga ondotnega notarja gospa Kat. Šlamberger v 42. letu svoje dobe.

Drobne novice. Tovarna v Vevčah je začela nedavno za poskušnjo prevažati blago na kolodvor in v tovarno z avtomobilom. — Prve vozove za električno železnico so že pripeljali v Ljubljano. — Ponesrečil se je v Trbovljah v premogokopu paznik Peter Sotar. Padel je znak v šaht in obležal mrtev. — V obč. Peršetinci pri sv. Tomažu nad Ormožem je 18letna Novakova dekla porodila otroka moškega spola in mu takoj po rojstvu prerezala vrat. Delavnik v idrijskih trgovinah se je po sklepu trgovske zadruge zmanjšal od 15 na 13 ur. — Umrl je v Zagorju ob Savi dne 1. avgusta Anton Dornik v starosti 67 let. Pokojnik je bil nad 30 let ključar pri farni cerkvi in mnogoletni župan Kotredeške občine. Kako da je bil spoštovan in priljubljen, pokazal je zares velečastni pogreb. N. v m. p.! — Novo slovensko dramo je napisal gospod Engelbert Gangl. Drami v štirih dejanjih je naslov „Sad greha“. „Slovanska knjižnica“ jo prinese 1. septembra v trojnatem snopiču. — Ponesrečil se je v Zagorju ob Savi delavec v premogokopu Anton Zajc. Dobil je smrtnonevarne poškodbe. — Rimsko trdnjavo je zasledil starinoslovec g. J. Pečnik pri Ogulinu pri Vinici. Staro zidovje je debelo 2 m. — Pri Sv. Mariji ob Zili se je obesil nek 36letni hlapec zato, ker ni podedoval domače hiše.

Nov krojaški mojster. V „Katol. Domu“ v Ljubljani je otvoril svojo krojaško delavnico g. Jernej Ložar. Novi krojaški mojster se je strokovno popolno izobrazil in se je še-le nedavno vrnil od strokovnega izobraževanja iz Strassburga. Priporočamo g. Ložarja vsem svojim gg. somišljenikom najtopleje, ker smo prepričani da je g. Ložar usposobljen zadoščati vsem zahtevam.

Gasilno društvo v Škofji Loki je praznovalo preteklo nedeljo svojo 25letnico. Okolu 500 gasilcev je bilo ob tej priliki zbranih v prijazni in gostoljubni Škofji Loki. Vse točke slavnosti so se izvršile ob velikem navdušenju.

Velik požar je nastal v Podlipi pri Ajdovcu. Beda je velika. Zažgali so otroci. Zgorelo je 49 hiš.

Ne hodi v vodo, kdor je pil! V Ljubljani se je vtopil neki Ivan Sitar. Mož se ga je bil navlekel in potem je hotel preplavati Ljubljano pod vodo in splaval je v ono drugo življenje.

Umrla je v Ljubljani gospa Ana Soss rojena Sinkovec. — Na Koroški Beli je umrl župan g. Anton Soklič. — V Ljubljani je umrl g. Friderik Keesbacher.

Župnik v Črnomlju umrl. Umrl je po daljši, zelo mučni bolezni vlč. g. Mihael Klemenčič, duhovnik nem. vit. reda, župnik, krajni šol. nadzornik itd. v Črnomlju v dobi 41 let. Pokojnik se je rodil dne 27. septembra 1860 v št. Vidu pri Zatičini bil v mašnika posvečen 25. julija 1885. Pogreb Pokojnika je bil v sredo 7. t. m. ob pol 10. uri dopoldne. Naj počiva v miru!

Deželni odbor bo letošnjo jesen oddajal bike plemenjake cikaste (Pincgavske-Belanske) in sive (Murico-dolske-Muriške) pasme proti polovični nakupini ceni pod običajnimi pogoji in sicer v prvi vrsti občinam, potem pa tudi zasebnim živinorejcem. Prošnje so vložiti do 9. septembra t. l. deželnemu odboru v Ljubljani ter jim je priložiti znesek 20 Kr. kot vadij.

Pevsko društvo „Ljubljana“ priredi jutri v nedeljo, dne 11. avgusta t. l. v Švicariji večerno veselico spojeno s Coriandoli - Corso. Sodeluje sl. meščanska godba. Petje. Godba. Šaljiva pošta. Začetek veselice točno ob 5. uri popoldan. Začetek korza ob pol 9. uri zvečer. Vstopnina za osebo 20 kr. K mnogobrojni udeležbi najljubše vabi odbor.

Soproga poslanca Berksa, gospa Mara pl. Berks, je spisala novo igro „Unsere Herren“.

Razne stvari.

Plačevanje davka na poštah. Pri vsaki pošti v kraljevinah in deželah zastopanih v državnem zboru lahko davek plačujemo. Zato imamo posebno vrsto prejemnic-položnic, ki tvorijo vplačilnice za plačila c. kr. davčnim uradom. To so z dopisnico spojene prejemnice-položnice, s katerimi se lahko opravljajo vsa plačila vsem c. kr. davčnim uradom, c. kr. finančnim in sodnim hranilnim blagajnam. Dobivajo se pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu in pri vseh poštnih uradih in prodajalnicah znamk kos po 7 vinarjev. Te se izpolnijo in vplačujejo enako kakor navadne prejemnice-položnice. Žalibog je stvar med ljudstvom še premalo znana in se skoro nič ne uporablja. Koliko dolgih potov in koliko časa bi se kmet s tem prihranil.

Nove vrste dirka. Sedaj ko imamo konjske dirke za stavo, dirke biciklov in avtomobilov, dirke na vodi pa so vže tako stalno v navadi, zmislili so si strastni kadilci ter prirejajo tudi „kadilne dirke“, pri katerih tekmujejo, kedo je zmožen več pokaditi. Vsi vdeleženi dobijo od gospodarja enako velike pipe in enako množino duhana. Vsakter gost ima slugo gospodarjevega, ki mu zaporedoma tlači pipo in ob enem nadzoruje duhan, takega tekmovalca ni moči ogojlfati. Ko je kadilec pokadil sebi odmerjeni del, odda pipo in pepel, katerega potem skrbno tehtajo li ni bilo zraven kake prevare. Kedor je prvi gotov s kadenjem, je zmagal in dobi zato odločeno darilo. Navadno tekmovanje vrši se na prostem, pred kratkim pa so bili na Nemškem nekje radi slabega vremena primorani kaditi v sobi, in ko se je dovolj zakadilo, odprli so okna in valil se je tak dim iz sobe, da je prihitela požarna bramba, meneč, da gori v hiši. Tudi dame skušale so pred par leti napraviti tak „klub“ s cigaretami, pa policija je posegla vmes in prepovedala take vrste veselice.

Čarovnica na grmadi. V občini Kovilo pri Satoralja Ujhelyju se je že dalje časa govorilo, da je starka Marija Lurics čarovnica in da ima s samim vragom intimne zveze. Starka je kuhala namreč zdravila iz rož ter so jo imeli povsod radi, ker je bila v zdravljenju navadnih bolezni spretna. Trpeti pa je ni mogel сосед Jurij Vosits ter ji je prepovedoval prestopiti prag svoje hiše. Takoj na to pa mu je obolela krava in poginila. Praznoverno ljudstvo je takoj začelo govoriti, da je te nesreče kriva stara čarovnica. Prijatelj Vositsa, neki Gavinski, je zategadelj Luricsevkovi tudi ozmerjal. In glej, malo dni nato je poginila krava tudi Gavinskemu. Zato sta Gavinski in Vosits neko noč napadla starko, jo ubila in zažgala njeno kočo. Naslednjega dne so našli na pogorišču le še sežgano truplo starke. Morilca sta zaprta.

Židje v Ameriki bili so nedavno jako redko nasejani. Zadnji čas so se pa v ogromnem številu pričeli seliti v Zjedinjene države. Ostajajo večinoma v New Yorku, ki šteje sedaj vže 700.000 judov. Judje selijo se le v velika mesta in poskušajo kupčijo v roko dobiti. Radovedni smo, kdo bo sedaj gospodar v Ameriki, jeli ostane podjetni Amerikanec, ali ga bodo usuznjili zviti Abrahamovci.

Kedaj je žetev? Ni ga meseca v letu, da bi ne bilo žetve v tem ali one delu naše zemlje. To spričuje sledeči pregled: Meseca januarja, v katerem so pri nas največji mrazi, je žetev v Avstraliji, v Nove Zelendi, v Chili in Argentini. V februarju spravljajo svoje pridelke v Indiji in v zgornjem Egiptu, med tem, ko je žetev v spodnjem delu meseca marcija. V aprilu je žetev na Cipru, v Perziji, Mali Aziji, na Kubi, v maju pa v srednji Aziji, na Japonskem in v nekaterih

severoamerikanskih deželah. Meseca junija je žetev po Grškem, Ogrskem na juž. Ruskem, v Italiji, Španiji, na Portugalskem, v Franciji in po nekaterih deželah v sev. Ameriki. V juliju pride na vrsto zlasti Avstrija, Nemčija, Švica, Anglija; avgusta pa Belgija in Holand. Meseca septembra imajo žetev na juž. Skotskem, Švedskem, Norveškem in sev. Ruskem. Meseca oktobra se spravljajo pridelki po sev. Skotskem in v naslednjih mescih do Božiča pa v juž. Ameriki in juž. Afriki.

Nevesela vest za Angleže. Berolinski listi poročajo, da je v kapski koloniji že nad 20.000 ustašev. Vsak dan to število narašča. Listi pravijo, da si Buri ne bodo pridobili nazaj le neodvisnosti Transvaala in Oranjske države, ampak tudi kapsko kolonijo bodo zgubili Angleži. „Združena Južna Afrika“ to je sedaj bojni klic bojujočih se nasprotnikov angleškega trinoštva. Angleške čete nimajo nobene discipline, ker so bili mej vojake vtaknjeni prisiljenci in jetniki. Le-ti često sami ropajo angleške transporte.

Sneg na mesecu. Ameriški listi poročajo, da so učenjaki Havardske zvezdarne napravili fotografske slike meseca, na katerih se vidi, da je na mesecu sneg. Ako je na njem sneg, bode tam gotovo tudi voda, led in ljudje. Kdor tega ne veruje, naj se sam prepriča.

Prastaro drevo se nahaja v Mehiki. Drevo spada v vrsto cipres in raste blizu znamenitih razvalin Mitla, v državi Kaksaka. Obseg debla meri 49 metrov in sodijo, da je drevo staro 800 do 1000 let.

General Baratieri. V Sterzingu na Tirolskem je v noči na 8. avgusta umrl v dobi 60. let izza vojske z abesinskim kraljem Menelikom dobro znani general Oreste Baratieri. Pokojnik se je udeležil raznih italijanskih vojsk, a ni bil v nobeni tako nesrečen, kot v zadnji v l. 1896, ko je le z največjo silo sam utekel sovražnikovi roki.

Šestletni orjak. Kakor ruski list „Novoje Vremja“ poroča, živi na južnem Ruskem deček z imenom Gorbunov, ki je še-le 6 let star in izgleda že kot popolnoma odraščeni mož. Visok je 1 meter 66 centimetrov in tehta 66 kil. Rasti je popolnoma pravilne. Njegovo obnašanje je resnobno in tiho, glave je bistre.

Starih petakov in petdesetakov ne bo več. Kmalu izide razglas, s katerim se bodo stari petaki in petdesetaki zamenjali v avstrijsko-ogrski banki z desetkronskimi, oziroma stokronskimi bankovci. Desetkronski bankovci pridejo že 2. septembra v promet.

GLASNIK.

Delavske drobtine.

Nepopisno lopovstvo „Slov. Naroda“ nad krščanskim delavstvom in odgovor. Krščansko-socijalno strokovno društvo v Vevčah je imelo v nedeljo 4. t. m. shod, kateremu so dali povod podli napadi „Slov. Naroda“ na krščansko delavstvo o priliki uboja, ki se je izvršil v tovarni. Tovariš Jeriha je bičal zlobnost rudečih, ki se drznejo očitno podtikati krščanskim delavcem ščuvanje k umoru in druga hudodelstva. Navel je več slučajev, s katerimi se bo pečalo tudi c. kr. sodišče. Povdarjal je ostudnost „Slov. Naroda“, ki hoče kršč. delavstvu pritisniti pečat hudodelstva. Tega ne pustimo, pravi govornik, gre se zato, da krepko in odločno odbijemo ta predrzni in podli napad. Drugi povabljeni govornik g. Urbar je podal nekaj značilnih slik iz življenja socijalnih demokratov. Tretji govornik kapelan g. Rihar je povdarjal, da naši nasprotniki nimajo pravice podtikati kršč. socijalcem hudodelstev. Krščanskim delavcem, ki so si izbrali kot zastavo križ in na to zastavo zapisali geslo: Vera, red, pravičnost! — tem pač ne smejo predbacivati hudodelstev ljudje, ki so vero Kristusovo zavrgli, zavrgli vero v plačilo in kazen po smrti. In to predbacivanje, da so kršč. socijalci krivi uboja, je prineslo glasilo našega „izobraženstva“, „Slov. Narod.“ Tudi od liberalcev si ne

puste predbacivati kaj takega krščanski delavci! Oni, liberalci, uče prostost in le prostost od vseh spon, tudi od božjih zapovedi — oni povdarjajo, da je moč pred pravico — širijo sovražstvo in zdivjanost. In ta „Slov. Narod“ drzno vprašuje: Ali je temu uboju kriva liberalna sodrga in časopisje? — Na to lahko odgovorimo: Če je sploh kje vzroka iskati, ravno socijaldemokratično in liberalno časopisje je vzrok sovražstva in podivjanosti. Od socijalnih demokratov in od liberalcev si torej krščansko delavstvo ne pusti predbacivati hudodelstev! — V tovarni je vse delavstvo, izvzemši pest nasprotnikov, krščanskega prepričanja. In vsem tem delavcem hočejo brezvestni ljudje pritisniti pečat ubijalcev! Ni-li to največja zlobnost, največja krivica? Kedaj bodo povrnile podle duše poštemim ljudem dobro ime pred svetom? Če bi liberalci in ž njimi vred „Slovenski Narod“ imeli le iskrico poštenja, morali bi preklicati svoje podlo in lažljivo obrekovanje! Toda od ljudi, ki so brez vesti, kaj takega ne pričakujmo! Krščanski delavci pa so sedaj dobili nov dokaz, kakih prijatelji delavstva so liberalci! Vsak pristaš liberalnega časopisja, če se tudi delavstvu prilizuje, je njegov sovražnik! Zato proč s tem časopisjem! — Zborovalci so odločno in glasno pritrjevali, da si neopravičeni ne dajo predbacivati hudodelstev. Delavstvo je vsled podlega podtikanja ogorčeno, in vsi se čudijo, da je kljub državnemu pravdnistvu mogla iziti ona številka „Slov. Naroda“ s tem podlim in nizkotnim napadom na vse, na stotine broječe krščansko delavstvo. Prepričani pa smo, da bo ta dogodek ukrepil našo krščansko organizacijo, kajti delavci so zopet za eno izkušnjo bogatejši, spoznali so vnovič nizkotnost in zlobnost liberalcev ter njihovih umazanih glasil. Naprej pod zastavo krščansko-socijalno!

Krščansko-socijalni kurz vršil se je od 22. do 25. julija v Inomostu. Iz vseh delov Avstrije prišli so organizatorji se izobrazovat v Inomost. Bilo jih je nad 300. Skromni prostor nam ne pripušča baviti se natančneje s kurzom. Toraj le nekaj črtic. Predvečer veljal je pozdravu došlih udeležnikov. Prvi dan razpravljalo se je o delovanju društev, o reformi zadolženja kmečke posesti in o izgubi delavske mladine. Zvečer prvega dne vršilo se je zborovanje krščanskih žen. Drugi dan razpravljalo se je o socijalizmu kot gospodarskem sistemu, o krščanski strokovni organizaciji in o socijalni važnosti zavarovanja. Isti dan vršil se je velik delavski shod, na katerem je bila vsprejeta zahteva o zavarovanju na slučaj starosti vseh stanov. Tretji dan vršilo se je nadaljno predavanje o reformi zadolžitve posesti in o obrtnem vprašanju. Konečno sledilo je še poročilo o nameravanem glavnem kršč. soc. del. tajnistvu in ustanovitvi državne zaveze z vso močjo podpirati. Z v kurzu predavanimi stvarmi se je „Glasnik“ že večinoma bavil, z drugimi se bode pa še v prihodnje. Želeti bi samo bilo, naj bi se vršili tudi za Jugoslovane taki kurzi, ki istinito obrode dober sad.

Delavci s pokojnino. Ruski uradni list poroča, da bodo imeli poslej delavci pri vseh državnih tovarnah, montanskih in rudokopnih družbah pravico do pokojnine. In sicer zase in za družino. Narodnjaška Rusija je torej mnogo, mnogo pred kulturno Avstro-Ogrsko.

Bolniška blagajna južne železnice. Vže lani smo nevoljno zabeležili, da ima blagajna kurzno zgubo. Bolniške blagajne bi nikakor ne smele špekulirati z borznimi papirji. Kurzna zguba pri vrednostnih papirjih znaša letos nič manj nego 6532 K 50 h. Nikako znamenje dobrega gospodarstva tudi ne more biti, ker se je pri blagajni znižal rezervni zaklad skupno za nič manj nego 18.167 K 51 h. Pri blagajni bilo je poprečno število članov l. 1900 25041, število znašalo je l. 1899. 22950; torej za 2091 članov več. Pri urejenem gospodarstvu moral bi se po zavarovalno tehniških skušnjah rezervni zaklad zvišati, ne pa znižati. Tudi izgovor, da se je plačalo lani več bolnišćine, nego predlanskem, je jalov, naravno, da je pri večjem številu blagajničnih članov tudi več bol-

nikov. Skupni dohodki znašali so 1,600.098 K. Uslužbenci vplačali so 403.271 K 11 h; južna železnica pa svoj prispevek 200.980 K 72 h. Rezervni zaklad znašal je 1.1899. 955.698 K 90 h, l. 1900 pa 937.531 39 h. Ves rezervni zaklad naložen je v borznih papirjih. Bolnišchine izplačalo se je 464.484 K 83 h. Gospodarstvo te bolniške blagajne ni v pravih rokah.

Za občo stavko francoskih rudarjev. Iz St. Etienne poročajo, da je družba rudarjev odposlala vsem francoskim rudarjem okrožnico, v kateri jih pozivlja, naj glasujejo za občo stavko, ki bi imela početi dne 1. novembra, ako bi vlada ali posestniki rudnikov ne ugodili do istega dne njih zahtevam, to je uvedenje 8-urnega delavnika in regulacij dne in pokojnine.

Štrajk v Nabrežini traje dalje in je zadobil nenavadno velike dimenzije. Skoro vsi italijanski delavci so odšli v svojo domovino. Posredovanje obrtnega nadzornika je ostalo brezuspešno.

„Arbeiter- und Gewerbefreund“, v Gradcu izhajajoči krščansko-socialni tednik preneha izhajati ter se spoji z dunajskim kršč.-socialnim listom „Christl. soc. Arbeiterzeitung“, ki prevzame naročnike prvoimenovanega lista.

Strešno opeko

navadne oblike, tisoč 14 goldinarjev,

prodaja (19) 8-4

J. J. Kantz v Ljubljani,
Rimska cesta št. 16.

Pravo naravno

sadno žganje

kakor češpljevec, češnjevce, hrušovec itd. za namako jagod in drugega sadja
prodaja samo

L. Benedik, Ljubljana
Dolenjska cesta.

Po pošti pošiljam zaboje po 5 kg s 3 l in po 10 kg s 6 l vsebine po povzetju. (23) -1

Na prodaj je pod ugodnimi pogoji

lepo posestvo

ob izlivu kamniške Bistrice, obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, skladišča in dobro ohranjenega mlina. Okrog mlina je skupaj ležeča zemlja, katere obsega 5 oralov njiv, 10 oralov pašnikov, 5 oralov gozda, vse v prav dobrem stanu. Za mlinarski obrt je zelo pripravno ker je mlin ob stanovitni vodi. (24) 2-1

Več se izve pri upravnistvu „Slovenca“.

E. Schmarda

„oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani“ Dunajska cesta št. 6 (v Schobrovi hiši.)

Izdaja voznih listov tu- in inozemskih železnic, in sicer: listkov za navadne vožnje za vožnjo tje in nazaj, za okrožna potovanja, priredi tudi romarske vlake i. t. d.

Izdaja voznih listov za vse razrede v Avstriji konces. francoskega parobroda „Compagnie Générale Transatlantique v Parizu“ katerega parobrodi iz Haver-a v Newyork naravnost brez prelaganja vozijo. (4) 6-3

Zadružna tiskarna v Ljubljani

Stari trg št. 19

priporoča

najnovejše vizitnice, koverta s firmo, naslovna pisma ter vsa v to stroko spadajoča dela.

„Socijalizem“

spisal dr. Jan. Ev. Krek

V. in VI. zvezek je ravnokar izšel.

Naročnino sprejema „Slov. kršč. socialna zveza“ v Ljubljani.

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino

zidarske opeke

zarezane strešne opeke

(Strangfalzziegel) rudeče in črne, z zraven spadajočo

stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitiga železa lončene peči in štedilnike

lastnega izdelka

Roman-cement

lastnega izdelka

Dovški portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

Najnižje cene!!!

(22) -4

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvornih zavitkih).